ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lietas Nr.A420141218
Lietas arhīva Nr. AA43-0438-19/20
ECLI:LV:ADAT:2019:1010.A420141218.13.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2019. gada 10. oktobrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Lauma Paegļkalna,
tiesneši Kaspars Berķis un Māris Birzgalis

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz biedrības „Latvijas Pilsoniskā Cilvēktiesību Komisija" tās biedra /pers. A/ interesēs iesniegto pieteikumu par Valsts policijas faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku un morālā kaitējuma atlīdzināšanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2018. gada 19. oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /pers. A/ 2016. gada 13. septembrī filmēja Ģenerālprokuratūras telpās Kalpaka bulvārī 6, Rīgā.
Ģenerālprokuratūrā ieradās Rīgas pašvaldības policijas darbinieki, kuri pieprasīja pārtraukt filmēšanu. Tā kā pieteicējs nepakļāvās policijas amatpersonu prasībai pārtraukt filmēšanu, pieteicējs tika aizturēts un nogādāts Valsts policijā, kur tika sastādīts administratīvās aizturēšanas protokols un uzsākta administratīvā pārkāpuma lietvedība. Pieteicējs nogādāts medicīnas iestādē alkohola ietekmes noteikšanai.
2016. gada 4. novembrī izbeigta lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā, jo pieteicēja darbībās nav konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs.

[2] Pieteicējs vērsās Valsts policijā ar iesniegumu par faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku un nodarītā morālā kaitējuma atlīdzināšanu pieteicējam.
Ar Valsts policijas 2017. gada 23. novembra lēmumu atstāts bez izskatīšanas pieteicēja iesniegums par miesas bojājumu nodarīšanu pieteicējam un noraidīts pieteicēja iesniegums daļā par morālā kaitējuma atlīdzināšanu par pieteicēja aizturēšanu un mantas izņemšanu. Valsts policija, aizturot pieteicēju uz aizdomu pamata par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 175. panta pārkāpumu, noformējot viņam administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, ir rīkojusies atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Tālab nav konstatējami priekšnoteikumi zaudējumu atlīdzināšanai. Iestāde atzina, ka policijas amatpersona ir pārkāpusi administratīvās aizturēšanas termiņu, taču pieteicējs ar savām darbībām ir veicinājis to, ka šis termiņš tika pārkāpts, jo nepieciešamo procesuālo darbību izpildei bija nepieciešams ilgāks laiks. Turklāt tiesa ir izbeigusi administratīvā pārkāpuma lietu, tādējādi atjaunojot pieteicēja sākotnējo stāvokli.

[3] Nepiekrītot iestādes lēmumam, biedrība „Latvijas Pilsoniskā Cilvēktiesību Komisija" pieteicēja interesēs vērsās tiesā ar pieteikumu par morālā kaitējuma atlīdzināšanu 10 000 *euro* apmērā par pieteicēja nepamatoto aizturēšanu (turklāt pārsniedzot noteikto maksimālo laiku), nogādāšanu uz medicīnisko pārbaudi, kā arī miesas bojājumu nodarīšanu.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2018. gada 19. oktobra spriedumu daļēji apmierināts pieteikums un Latvijas Republikai uzlikts par pienākumu atlīdzināt pieteicējam nodarīto morālo kaitējumu 650 *euro*. Pārējā daļā pieteikums noraidīts.

[5] Pieteicējs par Administratīvās rajona tiesas spriedumu tā noraidītajā daļā iesniedza apelācijas sūdzību.
Pieteicējs norāda, ka tiesa nepamatoti nav atzinusi, ka administratīvā aizturēšana kopumā bija patvaļīga. Tiesa nav ņēmusi vērā, ka, nelikumīgi pret pieteicēju pielietojot fizisku spēku, pieteicējam nodarīti miesas bojājumi. Tādējādi pieteicēja nodarītajam nemantiskajam kaitējumam noteikts neatbilstīgi zems atlīdzinājums. Turklāt attaisnojošs spriedums

administratīvā pārkāpuma lietā pats par sevi ir pamats, lai noteiktu atlīdzinājumu par nepamatotu tiesību aizskārumu.

[6] Pieteicējs apelācijas sūdzībā izteicis lūgumu izskatīt lietu mutvārdu procesā. Pieteicējs pēc apgabaltiesas tiesneses aicinājuma nav motivējis lūgumu lietas izskatīšanai tiesas sēdē.

Administratīvā apgabaltiesa nekonstatē procesuālus šķēršļus lietas izskatīšanai rakstveida procesā. Nav konstatējami tādi lietas iztiesāšanai būtiski fakti, kurus nebūtu iespējams noskaidrot rakstveida procesā. Procesa dalībniekiem arī ir nodrošinātas pienācīgas procesuālās tiesības rakstveidā sniegt paskaidrojumus un apsvērumus par lietā būtiskiem apstākļiem un pierādījumiem, ko procesa dalībnieki arī aktīvi izmantojuši.

Līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 304. panta pirmo daļu, lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[7] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 302. panta otrajai daļai apelācijas instances tiesa izskata tikai tos prasījumus, kuri izskatīti pirmās instances tiesā.

Lai definētu apelācijas instances tiesā pārbaudāmā prasījuma apjomu, sākotnēji ir precīzi jānosaka izskatāmās lietas priekšmets.

[8] Pieteicējs vērsās Valsts policijā ar iesniegumu par policijas amatpersonu iespējami prettiesisko faktisko rīcību, aizturot pieteicēju un nodarot viņam miesas bojājumus. Tāpat pieteicējs apstrīdēšanas iesniegumā iestādei norādījis, ka par prettiesisku atzīta pieteicēja saukšana pie administratīvās atbildības. Minēto apstākļu dēļ pieteicējam nodarīts morālais kaitējums, kas atlīdzināms naudā.

Tādējādi pamatu pieteicēja prasījumam atlīdzināt morālo kaitējumu rada ne tikai pati lietvedības administratīvā pārkāpuma lietā izbeigšana, bet arī iestādes faktiskā rīcība, kas pieteicēja ieskatā bija prettiesiska. Citiem vārdiem, arī tad, ja lēmums par pieteicēja saukšanu pie administratīvās atbildības būtu pieteicējam nelabvēlīgs, pieteicējam būtu tiesības vērsties tiesā par iestādes faktisko rīcību, ja tā personai ir radījusi aizskārumu.

Tādējādi pieteikuma priekšmets izskatāmajā lietā ir Valsts policijas faktiskās rīcības atzīšana par prettiesisku un morālā kaitējuma atlīdzināšana.

[9] Taču saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 302. panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa lietu izskata pēc būtības tikai tādā apjomā, kā lūgts apelācijas sūdzībā.

[10] Valsts policija pirmās instances tiesas spriedumu nav pārsūdzējusi.

Tātad stājies spēkā spriedums daļā, ar kuru pieteicējam noteikts atlīdzinājums 650 *euro* par morālo kaitējumu, kas nodarīts ar iestādes prettiesisko rīcību, pārsniedzot maksimālo administratīvās aizturēšanas termiņu, tostarp nosūtot pieteicēju uz ekspertīzi jau pēc maksimālā administratīvā aizturēšanas termiņa beigām, pielietojot fizisku spēku pret pieteicēju, kad viņš tika nogādāts alkohola ietekmes noteikšanai, un mantu izņemšanu.

Minētie apstākļi apelācijas instances tiesā vairs nav pārvērtējami.

[11] Pieteicējs saskaņā ar apelācijas sūdzībā minēto lūdz atzīt par prettiesisku pašu aizturēšanas faktu. Pieteicējs šajā sakarā norāda arī to, ka lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā izbeigta. Pieteicējs uzskata, ka administratīvais pārkāpums nav noticis un policijas amatpersonas prasība nebija likumīga.

Tādējādi apgabaltiesai jānoskaidro minētie fakti, tostarp jānovērtē, vai pirmās instances tiesas noteiktais atlīdzinājums – 650 *euro* – kam piekritusi Valsts policija, nepārsūdzot spriedumu, ir atbilstīgs.

[12] Kā redzams no lietas materiāliem, pieteicējs bija ieradies Ģenerālprokuratūrā informācijas saņemšanai. Atbilstoši Ģenerālprokuratūras darbinieces /pers. B/ 2016. gada 13. septembrī notikuma vietā sniegtajām liecībām Rīgas Pašvaldības policijas amatpersonai pieteicējs bija ieradies, lai saņemtu atbildes uz viņa iesniegumiem. No minētajām liecībām, kā arī Rīgas Pašvaldības policijas kārtībnieka /pers. C/ 2016. gada 13. septembra paskaidrojuma izriet, ka pirms aizturēšanas prokuratūras telpās pieteicējam tika izteikts aizrādījums pārtraukt filmēšanu, tādēļ ka tiek traucēts prokuratūras darbinieku darbs un filmēšana Ģenerālprokuratūras telpās ir aizliegta, taču šo prasību pieteicējs ignorēja.

[13] Saskaņā ar likuma „Par policiju" 22. panta pirmo daļu policijas darbinieks ir valsts varas pārstāvis, un likumīgās prasības un rīkojumi, ko viņš izvirzījis vai devis, pildot dienesta pienākumus, visām personām ir obligāti jāizpilda. Nepakļaušanās policijas darbinieka likumīgajām prasībām ir sodāma. Savukārt saskaņā ar likuma „Par policiju" 12. panta 4. punktu policijas darbiniekam, pildot viņam uzliktos pienākumus atbilstoši dienesta kompetencei, ir tiesības administratīvi aizturēt likumpārkāpējus.

Kā zināms, Rīgas Pašvaldības policijas amatpersona bija likusi pārtraukt pieteicēja veikto filmēšanu un aizturējusi pieteicēju. Rīgas Pašvaldības policijas rīcības, aizturot pieteicēju, lai pārtrauktu administratīvo pārkāpumu, tiesiskums tiek vērtēts administratīvajā lietā Nr. A420337417. Tostarp tiesa minētajā lietā vērtē to, vai pieteicējam bija jāpakļaujas prasībai pārtraukt filmēšanu Ģenerālprokuratūras telpās.

[14] Taču arī šajā lietā, vērtējot to, vai bija pamats pieteicēja tālākai aizturēšanai Valsts policijā, apgabaltiesa nevar abstrahēties no tā, cik likumīga bija policijas amatpersonas prasība, jo no tā secīgi izriet tālākā šajā lietā pārbaudāmā Valsts policijas rīcība, aizturot pieteicēju un sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu.

Apgabaltiesa ņem vērā, ka atbilstoši Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016. gada 4. novembra spriedumā lietā Nr. 130088016 konstatētajam administratīvā pārkāpuma protokolā nebija fiksēti pieteicēja saukšanai pie atbildības nepieciešamie fakti. Tādējādi procesuālā pārkāpuma dēļ lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā ir izbeigta. Taču tas vien, ka pret pieteicēju uzsāktā administratīvā pārkāpuma lieta procesuālu pārkāpumu dēļ izbeigta, nemaina to, ka apgabaltiesai, vērtējot aizturēšanas kā tādas nepieciešamību, ir jāpārbauda, vai pieteicēja aizturēšana bija balstīta pamatotās aizdomās, ka pieteicējs ir pārkāpis likumu (sal. *Senāta 2019. gada 10. jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-791/2019 (A420165317)) 12. punktu ar atsauci uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2018. gada 20. marta sprieduma lietā "Sahin Alpay v. Turkey" 103. punktu un tajā minēto judikatūru*). Šajā lietā Senāts tostarp citējis Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņas, ka fakts, ka aizturētā persona nav tikusi ne apsūdzēta, ne arī nodota tiesai, katrā ziņā nenozīmē, ka šīs personas aizturēšanas mērķis nav bijis atbilstošs Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 5. panta 1. punkta "c" apakšpunktam. [..] Lai uz aizdomām balstīta aizturēšana būtu atbilstoša citētajai normai, nav nepieciešams, ka policija būtu ieguvusi pietiekamus pierādījumus, lai izvirzītu apsūdzību jau aizturēšanas brīdī vai laikā, kad persona atrodas aizturēšanā (sk. *Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2014. gada 24. jūnija sprieduma lietā "Petov and Profirov v. Bulgaria" 52. punktu*).

[15] Prokuratūra ir specifisks objekts, kurā atbilstoši likumam „Par valsts noslēpumu" un uz tā pamata izdotajiem Ministru kabineta 2004. gada 26. oktobra noteikumiem Nr. 887 „Valsts noslēpuma objektu saraksts" tiek uzglabāti valsts noslēpuma objekti. Turklāt prokuratūrai saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 61. panta sesto daļu un 139.panta ceturto daļu ir pienākums aizsargāt kriminālprocesā iesaistīto personu (personas, pret kuru uzsākts kriminālprocess, liecinieku) datus.

Tādējādi, lai neizpaustu ziņas par citu personu piedalīšanos izmeklēšanas darbībās, aizsargātu personu tiesības uz privāto dzīvi un nodrošinātu valsts noslēpumu aizsardzību, Ģenerālprokuratūrai vispārīgi ir pamats ierobežot filmēšanu prokuratūras telpās. Vienlaikus ir pamats atsaukties uz Senāta atziņām par policiju kā valsts iestādi, kuras pienākumi ir aizsargāt personas, sabiedrības un valsts intereses no noziedzīgiem un citiem prettiesiskiem apdraudējumiem, un attiecināt šīs atziņas tādā pašā mērā arī uz prokuratūru, kas līdzīgi kā policija var būt sabiedrības intereses skarošu diskusiju objekts. Jo īpaši, ja tas attiecas uz prokuratūras darbinieku prettiesisku rīcību (sal. *Senāta 2019. gada 19. marta sprieduma lietā Nr.SKA-6/2019 (A420502213) 14. punkts*). Tādējādi, ja filmēšanas mērķis ir pievērst sabiedrības uzmanību prokuratūras prettiesiskām darbībām, ierobežojumam filmēt nebūtu pamata.

Konkrētajā gadījumā pieteicējs filmēja Ģenerālprokuratūras darbinieci viņas darba pienākumu izpildes laikā. Tas izriet no apgabaltiesai iesniegtā videonovērošanas kameras ieraksta. Atbilstoši Prokuratūras likuma 45.1 pantam prokuratūras darbinieki ietilpst prokuratūras, kas ir tiesu varas institūcija, kas patstāvīgi veic uzraudzību pār likumības ievērošanu, struktūrā. Prokuratūras darbinieku atlīdzību nosaka atbilstoši Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumam. Tādējādi arī darba pienākumu pildīšanas laikā tās uzskatāmas par publiskām personām. Taču paturams prātā, ka pat situācijā, kad persona veic valsts deleģētas publiskas funkcijas, tai ir tiesības uz noteiktu privātās dzīves aizsardzības līmeni. Pretējā gadījumā tiktu aizskarta tiesību uz privāto dzīvi būtība, padarot tiesības bezjēdzīgas (*turpat,15. punkts*). Tādējādi minētajā Senāta lietā paustās atziņas par policijas darbinieka tiesībām ne tikai uz savu attēlu, bet arī tiesībām kontrolēt tā izmantošanu ir pilnā mērā attiecināmas arī uz prokuratūras darbinieci, kurai bija tiesības lūgt patraukt filmēt viņu laikā, kad viņa pilda dienesta pienākumus, jo tas skar arī viņas privāto dzīvi. Šajā sakarā paturams prātā, ka konkrētajai Ģenerālprokuratūras darbiniecei arī nav nekādas objektīvas iespējas kontrolēt konkrētā videomateriāla izplatīšanu.

[16] Vienlaikus ir acīmredzams, ka ne prokuratūras darbinieki, ne policijas amatpersonas, pirms lūdza pārtraukt filmēšanu, nenoskaidroja to, kādu nolūku pēc pieteicējs filmē konkrēto prokuratūras darbinieci un kādam mērķim šis videomateriāls turpmāk tiks izmantots. Tomēr no lietas materiāliem arī nav konstatējams, ka pats pieteicējs būtu mēģinājis to izskaidrot. Visnotaļ pieteicējs nav norādījis pretējo. Tādējādi ar sabiebrības interešu aizsardzību pamatoti apsvērumi nav norādīti ne prokuratūras darbiniecei, ne arī policijai. Kā redzams, paskaidrojumus par notikušo pieteicējs vispār atteicās sniegt.

Arī pēc apgabaltiesas aicinājuma sniegt papildu paskaidrojumus pieteicējs nav paskaidrojis, kādam nolūkam safilmētais materiāls tiks izmantots. Pieteicējs pēc apgabaltiesas lūguma atteicās izsniegt paša uzfilmēto videomateriālu. Attiecīgi, tā kā pieteicējs nav pamatojis, kādu interešu aizsardzībai viņam bija nepieciešams filmēt Ģenerālprokuratūras telpās un kādam nolūkam videomateriālu pieteicējs bija plānojis izmantot, pienākums pārtraukt filmēšanu pieteicējam noteikts pamatoti.

[17] Tālāk noskaidrojams, vai pēc tam, kad bija pārtraukta filmēšana, policijai bija iespējams izmantot mazāk ierobežojošu līdzekli nekā pieteicēja tālāku aizturēšanu Valsts policijā.

[18] LAPK 252. panta pirmā daļa noteic, ka šajā kodeksā tieši paredzētajos gadījumos, lai pārtrauktu administratīvos pārkāpumus, kad izlietoti citi ietekmēšanas līdzekļi, lai noteiktu pārkāpēja personu, lai sastādītu protokolu par administratīvo pārkāpumu, ja to nevar izdarīt uz vietas un ja protokola sastādīšana ir obligāta, un lai izpildītu administratīvo pārkāpumu lietās pieņemtos lēmumus, ir atļauta personas administratīva aizturēšana, personas aplūkošana un mantu apskate, kā arī mantu un dokumentu izņemšana. Atbilstoši panta nosaukumam visi minētie ir pasākumi administratīvo

pārkāpumu lietu lietvedības nodrošināšanā.

[19] Izskatāmajā lietā konstatējams, ka pieteicēju jau bija aizturējusi Rīgas pašvaldības policija, tostarp tieši Rīgas pašvaldības policijas amatpersona bija devusi rīkojumu pārtraukt filmēšanu un uzrādīt personu apliecinošu dokumentu, kam pieteicējs nepakļāvās. Turklāt pēc aizturēšanas Rīgas pašvaldības policija pati noskaidroja pieteicēja identitāti. Taču atbilstoši LAPK 247. panta trešajai daļai administratīvā pārkāpuma protokolu par LAPK 175. pantā paredzēto pārkāpumu ir tiesīgs sastādīt tikai valsts policijas darbinieks. Šajā sakarā ņemams vērā, ka protokols administratīvā pārkāpuma lietā primāri ir sastādāms tās personas klātbūtnē, kuru sauc pie administratīvās atbildības. Saskaņā ar LAPK 248.1 pantu tikai tad, ja objektīvu iemeslu dēļ administratīvā pārkāpuma protokolu nav iespējams sastādīt minētās personas klātbūtnē, to sastāda bez minēto personu klātbūtnes. Tātad nolūkā sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu un nodrošināt pieteicēja tiesības sniegt paskaidrojumus par notikušo, Valsts policijai bija tiesības aizturēt pieteicēju, lai sastādītu protokolu par administratīvo pārkāpumu. Apgabaltiesa nesaskata, ka Valsts policijai bija iespējami citi līdzekļi, lai nodrošinātu procesuālo darbību izpildi administratīvā pārkāpuma lietā pieteicēju mazāk ierobežojošā veidā. Tādējādi apgabaltiesa aizturēšanu pašu par sevi atzīst par nepieciešamu un samērīgu. Citiem vārdiem, ir konstatējams tiesiskais pamats pieteicēja aizturēšanai uz laiku, kamēr tiek sastādīts protokols un uzklausīti pieteicēja paskaidrojumi. Tas atbilst arī Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 5. panta 1. punkta mērķim. Arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas prakse neaizliedz personas brīvības atņemšanu vai ierobežošanu vispār, bet gan aizliedz to veikt bez tiesiska, t.i., likumā noteikta pamata (sal. *Senāta 2019. gada 10. jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-791/2019 (A420165317) 12. punkts*).

Savukārt to, ka aizturēšana pārsniedza tiesību normās noteikto termiņu, jau ir konstatējusi pirmās instances tiesa. Valsts policija, neiesniedzot apelācijas sūdzību, šo pārkāpumu ir atzinusi. Tālab tas vairs apgabaltiesai nav jāpārvērtē. Šim faktam būs nozīme, vērtējot aizskāruma smagumu.

[20] Tāpat pieteicējs iebilst, ka tiesa nav ņēmusi vērā, ka, nelikumīgi pret pieteicēju pielietojot fizisku spēku, pieteicējam nodarīti miesas bojājumi.

Pirmās instances tiesa atzina par prettiesisku fiziska spēka pielietošanu pret pieteicēju, nogādājot viņu ekspertīzes veikšanai. Tas, ņemot vērā pieteicēja pret viņu pielietotā fiziskā spēka aprakstu un ilustratīvo attēlojumu, atbilst pieteicēja viedoklim par to, kā notikusi miesas bojājumu nodarīšana. Tā kā iestāde šim secinājumam nav iebildusi, apgabaltiesa pašu miesas bojājumu faktu nepārvērtēs. Taču tam ir nozīme, nosakot atlīdzinājumu.

[21] Saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma (turpmāk – Atlīdzināšanas likums) (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2018. gada 1. martam) 14. panta pirmo daļu personisko un morālo kaitējumu nosaka atbilstoši aizskarto tiesību un ar likumu aizsargāto interešu nozīmīgumam un konkrētā aizskāruma smagumam, ņemot vērā iestādes rīcības tiesisko un faktisko pamatojumu un motīvus, cietušā rīcību un līdzatbildību, kā arī citus konkrētajā gadījumā būtiskus apstākļus.

Pirmās instances tiesa par atbilstīgu atlīdzinājumu ir noteikusi 650 *euro*. Valsts policija tam nav iebildusi. Savukārt pieteicēja ieskatā minētais apmērs nav atbilstošs viņam nodarītajam morālajam kaitējumam.

[22] Apgabaltiesas ieskatā lietā konstatēto pārkāpumu kopums: aizturēšanas ilgums, pret pieteicēju pielietotais fiziskais spēks, pieteicēju aiz rokām velkot ārā pa kabineta durvīm un tālāk pa trepēm uz leju, nodarot pieteicējam medicīniskās pārbaudes protokolā fiksētos miesas bojājumus, kā arī pieteicēja nogādāšana ekspertīzes veikšanai, turklāt pēc aizturēšanai noteiktā maksimālā termiņa, un mantas izņemšana kopumā veido būtisku tiesību aizskārumu, taču apgabaltiesa nesaskata, ka aizskārums būtu smags.

[23] Apgabaltiesas ieskatā ilgstošo aizturēšanu sekmēja paša pieteicēja rīcība. Kā norādīts Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Disciplinārās uzraudzības nodaļas dienesta pārbaudes atzinumā, pieteicējam vairākkārt tika piedāvāts sniegt paskaidrojumu par notikušo, bet pieteicējs no nedarīja, vien norādot, ka policija rīkojās prettiesiski. To, ka pieteicējs atteicies līdzdarboties faktisko apstākļu noskaidrošanā, pierāda ieraksts 2016. gada 13. septembrī sastādītajā paskaidrojumu veidlapā par atteikšanos no paskaidrojumu sniegšanas. Apgabaltiesai arī nav pamata neticēt policijas inspektores, kas sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu, /pers. D/ dienesta pārbaudē paskaidrotajam, ka pieteicējs uz uzdotajiem jautājumiem neatbildēja, uzvedās neadekvāti, paaugstinātā tonī runāja ar policijas darbiniekiem, lika katru rīcību pamatot ar normatīvo aktu, kālab procesuālo darbību veikšanai bija nepieciešams ilgs laiks. Tāpat apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas secinātajam, ka pats pieteicējs, krītot gar zemi un atsakoties doties uz transportlīdzekli, izprovocēja fiziskā spēka pielietošanu pret sevi. Vienlaikus apgabaltiesa arī piekrīt pirmās instances tiesai, ka tas nevar attaisnot veidu, kādā fiziskais spēks pret pieteicēju tika pielietots un kādēļ policijas darbinieki nevarēja izvēlēties saudzīgāku pieteicēja pārvietošanas uz transportlīdzekli veidu. Šajā sakarā arī ņemams vērā, ka pieteicējam nodarītie miesas bojājumi – ievainojumi un sasitumi abu kāju ceļu locītavu rajonā un nobrāzumi labās gūžas rajonā – nav pieteicēja dzīvībai un veselībai bīstami un nekādas paliekošas sekas neatstāj. Arī pieteicējs nav norādījis uz pretējo, ne arī iesniedzis pierādījumus par to, ka pieteicējam tālab būtu radušās nopietnākas sekas.

[24] Nosakot kaitējuma atlīdzinājuma apmēru, ir jāņem vērā citos salīdzināmos gadījumos noteiktais atlīdzinājums.

Vienlaikus tiesai ir jāizvērtē, kā atlīdzinājumu citās tiesas izskatītajās lietās ir ietekmējis kaitējuma raksturs un kaitējuma nodarīšanas apstākļi. Ja lietas ir salīdzināmas, arī atlīdzinājumam jābūt līdzīgam. Ja tiesa atkāpjas no līdzšinējās tiesu prakses, tai sava nostāja ir jāpamato (sk. *Senāta 2010. gada 16.februāra sprieduma lietā Nr. SKA-104/2010 (A42466905) 17. punktu*). Tiesai ir ne tikai jānosaka atbilstīgs atlīdzinājums, bet arī jāpamato, ka tiesa ir ņēmusi vērā un izvērtējusi visus atlīdzinājuma noteikšanai būtiskos apstākļus un ka tiesa, nosakot atlīdzinājumu, nav balstījusies vienīgi uz saviem subjektīvajiem ieskatiem, bet gan uz racionāliem juridiskiem apsvērumiem (*turpat, 19. punkts*).

[25] Lietā Nr. A420642811 par prettiesisku aizturēšanu un Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta psihiskā stāvokļa novērtēšanai izsaukšanu, pēc tam prettiesiski nogādājot personu psihiatriskajā slimnīcā, morālā kaitējuma atlīdzinājums piešķirts 1500 *euro*.

Lietā Nr. A42466905 par prettiesisku aizturēšanu, pēc tam prettiesiski nogādājot personu psihiatriskajā slimnīcā, morālā kaitējuma atlīdzinājums piešķirts 1422,87 *euro*.

Lietā Nr. A420675410 par prettiesisku administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanas darbību laicīgu neveikšanu morālā kaitējuma atlīdzinājums piešķirts 960,01 *euro*.

Lietā Nr.A420807110 par prettiesisku aizturēšanu uz aptuveni trim stundām piketa laikā morālā kaitējuma atlīdzinājums piešķirts 569,15 *euro*.

Lietā Nr.A420641611 par prettiesisku aizturēšanu uz divarpus stundām, nogādājot policijas iecirknī, morālā kaitējuma atlīdzinājums piešķirts 284,57 *euro*.

Minētās lietas no izskatāmās būtiski atšķir tas, ka visās minētajās par prettiesisku tika atzīta pati aizturēšana.

Ņemot vērā minēto, kā arī specifiski šajā lietā konstatētos apstākļus, tostarp par to, ka pieteicējam nodarīti viegli miesas bojājumi, salīdzinājumā ar līdzīgās lietās noteikto atlīdzinājuma apmēru pirmās instances tiesas noteiktie 650 *euro* ir atzīstami par atbilstošiem pieteicējam nodarītajam morālajam kaitējumam.

Šo apgabaltiesas secinājumu neietekmē arī pieteicēja papildu paskaidrojumos lūgtais, nosakot atlīdzinājumu, ņemt vērā Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru līdzīgos gadījumos (*Rakhimberdijevs pret Krieviju, Cvetkova un citi pret Krieviju, Novikova un citi pret Krieviju*). Apgabaltiesa, aplūkojot pieteicēja norādītajās lietās norādītos apstākļus kopsakarā ar izskatāmajā lietā konstatēto, atzīst, ka atlīdzinājuma apmērs pieteicējam noteikts atbilstoši un pareizi.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309. pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt biedrības „Latvijas Pilsoniskā Cilvēktiesību Komisija" tās biedra /pers. A/ interesēs iesniegto pieteikumu par Valsts policijas faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku un morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente	L. Paegļkalna
Tiesnesis	K. Berķis
Tiesnesis	M. Birzgalis